

مزیت ها

- اعطای مدرک تخصصی رسمی سطح چهار حوزه علمیه خراسان
- بهرهمندی از اساتید توانمند کشوری حوزه و دانشگاه و فضای آموزشی مجهر
- برنامه درسی معطوف به افق های نوین، پرورش تفکر و تجربه تحقیق
- بهره مندی از کتابخانه تخصصی، بانک چند رسانه ای و مشاوره های آموزشی و پژوهشی
- انتشار مقالات در نشریات دفتر تبلیغات اسلامی و عضویت در حلقات های علمی و تبلیغی
- بهره مندی از خوابگاه و امور رفاهی برای طلاب شهرستانی
- اعطای جوايز و کمک هزینه تحصیلی

مرکز تخصصی آخوند خراسانی
وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی
حوزه علمیه قم شعبه خراسان
رضوی، با در اختیار داشتن ۵
گروه آموزشی علوم قرآن و
حدیث، فقه و مبانی اجتهاد،
فلسفه و کلام اسلامی، اخلاق،
تعلیم و تربیت اسلامی و فرهنگ
و ارتباطات اسلامی و ۱۱ عضو
هیئت علمی و قریب به ۵۰ استاد

پیوسته، به طراحی و برگزاری رشته های
گوناگون علوم اسلامی با توجه به نیاز های
آموزشی متنوع و ترکیبی حوزه علمیه
مشهد می پردازد.

دانشگاه علومیه حوزه علمیه خراسان

۱۳۹۶-۹۷
سال تحصیلی
بر حوزه علمیه
دانشگاه
آخوند خراسان

اهداف اصلی مرکز

۱. پرورش کارشناسان، دانشوران و پژوهشگران نوآندیش، کارآمد و نیازمند در شاخه‌های مختلف علوم قرآن و حدیث، فقه، کلام و فلسفه، اخلاق، تعلیم و تربیت اسلامی و فرهنگ و ارتباطات اسلامی و آگاهی از آخرین دستاوردهای علوم اسلامی و دانش‌های مرتبط.
۲. توسعه ظرفیت آموزشی حوزه برای تولید علم و استنباط معارف اسلامی و استخراج نظامهای معرفتی، حقوقی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، اخلاقی و فرهنگی مبتنی بر اسلام و پاسخ به پرسش‌ها و دفع شباهات مرتبط.
۳. تقویت مباحث روش‌شناختی، دیدگاه‌های نظامواره، رویکردهای میان‌رشته‌ای، و مهارت‌های تحقیق و تولید علمی در حوزه علمیه.

گروه آموزشی فقه و مبانی اجتهداد

گروه آموزشی فقه و مبانی اجتهداد در دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی فعالیت خود را در سال ۱۳۸۲ با هدف «غنی‌سازی آموزش‌های فقهی حوزه در مسیر تولید و ارائه نظامهای عملی اسلام برای زندگی در جهان معاصر» آغاز نمود و در سال ۱۳۸۵ به تصویب رسمی رسید. در حال حاضر آقایان حجج اسلام علی رحمانی، محمدحسن ربائی بیرجندی و مجتبی الهی خراسانی سه عضو هیئت علمی گروه آموزشی فقه و مبانی اجتهداد می‌باشند. در حال حاضر سرپرستی گروه علمی فقه و مبانی اجتهداد بر عهده حجت‌الاسلام‌والمسلمین علی رحمانی است.

مفهوم فقه مقارن

واژه «مقارن» از «مقارنه» است که به معنای «جمع» و «مصاحبت»، و اخیراً در معنای «مقایسه» به کار می‌رود. بنابراین فقه مقارن، به معنای فقه مقایسه‌ای است. «فقه مقارن» در اصطلاح، رویکردی در تحقیق و پژوهش در زمینه فقه است که فراتر از نقل و بررسی آرای فقهی یک مذهب، به نظرات دیگر مذاهب فقهی نیز توجه دارد. و به ارزیابی دیدگاه مذاهب می‌پردازد. بنابراین دامنه موضوع فقه مقارن، همه ابواب و مسائل فقه را در بر می‌گیرد، اما حجم آرای فقهی طرح شده در آن، گستره‌تر از فقه مذهبی است.

نمونه‌هایی از تألیفات فقهی امامیه که نگاه مقارن را مدّ نظر داشته اند، عبارتند از: المبسوط (شیخ طوسی)، منتهی المطلب، تذكرة الفقهاء (علامه حلی)، المؤتلف من المختلف (علامه طبرسی)، الإنصاف في تحقيق مسائل الخلاف من كتاب جواهر الكلام (شیخ محمد طه نجف)، الفقه على المذاهب الخمسة (شیخ محمد جواد معنیه).

همچنین علاوه بر اینکه در کتب متعدد اصول فقه امامیه تا قرن دهم، اقوال و آرای عامه طرح و نقد می‌شده، تألیفات خاصی در باب اصول فقه مقارن از قبیل زیر به نگارش درآمده است:
 الأصول العامة للفقه المقان (علامه سید محمد تقی حکیم)، أصول الفقه (علامه مظفر)، أصول الفقه المقان (آیت‌الله سبحانی)، دروس فی أصول فقه الإمامية (علامه فضلی) و ... .

اهمیت فقه مقارن

- در باب اهمیت فقه مقارن، به طور خلاصه می‌توان به زمینه‌های زیر اشاره کرد:
۱. فراگیرسازی عرضه فقه شیعه و حضور مقتدر آن در جهان اسلام
  ۲. تنقیح استدلال‌ها و ابداع احتمالات جدید
  ۳. توسعه و تکمیل فهم ادله نقلی
  ۴. تشخیص تقیه در روایات امامیه
  ۵. حل تعارض روایات احکام
  ۶. تشکیل جبهه واحد فقه اسلامی در برابر هجوم حقوقی غرب

اهداف رشته فقه مقارن

۱. پژوهش دانشوران مسلط بر روش مقارن در فقه و مبانی اجتهاد، با محوریت فقه اهل بیت علیهم السلام و مقایسه با سایر مذاهب فقهی، و آشنایی با نظام‌های مبتنی بر فقه مانند حقوق؛
۲. تربیت متخصصان لازم جهت تحقیق و بررسی انتقادی مذاهب فقهی و پاسداری از حریم فقه اهل بیت علیهم السلام در برابر شباهت‌گوناگون به ویژه از ناحیه سلفیه؛
۳. توسعه ظرفیت حوزه در رویکردها و روش‌های مقارن برای تولید علمی در مسیر استنباط احکام و نظام‌های اقتصادی، اجتماعی، حقوقی و سیاسی مورد نیاز جامعه اسلامی.

۱. تأکید بر مبانی، اصول و روش‌های معتبر و معاصر شیعه در تفقه و اجتهاد؛
۲. قراردادن فقه امامیه به عنوان پایه اصلی و محور آموزش‌ها؛
۳. توجه به دانش‌های پایه و پیش‌نیاز لازم، و آموخته‌های پیشین دانش‌پژوهان در برنامه عمومی حوزه؛
۴. پژوهش تفکر و پژوهش در دانش‌پژوهان و توجه به افق‌های نوین علمی؛
۵. تبدیل دانش‌های نظری پژوهش‌های فقهی به کاربردهای عملی در خلال دروس کارگاهی.

نیازهای جدید اجتماعی

دانشآموختگان این رشته، به عنوان یک پژوهشگر کارآمد و نوپرداز در زمینه فقه و مبانی اجتهداد با روش مقارن، به تحقیق و تدریس در حوزه نقد و مقایسه مذاهب فقهی، و نگارش مقالات فقهی، اصولی و حقوقی در مراکز و مجلات علمی خواهند پرداخت، و نیز تخصص و آمادگی علمی لازم برای آغاز فعالیت‌های علمی معطوف به کسب اجتهداد خواهند داشت؛ ان شاء الله تعالى.

اساتید دروس رشته تخصصی فقه مقارن

- ۱- حجت‌الاسلام و المسلمین احمد مبلغی؛ عضو مجلس خبرگان رهبری، مدرس خارج حوزه علمیه قم
- ۲- حجت‌الاسلام و المسلمین ابوالقاسم علیدوست؛ عضو جامعه مدرسین، مدرس خارج حوزه علمیه قم
- ۳- حجت‌الاسلام و المسلمین جواد حبیبی تبار؛ مدیر گروه فقه و حقوق قضایی، مدرس خارج حوزه علمیه قم
- ۴- حجت‌الاسلام و المسلمین سیدمنذر حکیم؛ رئیس پژوهشکده الذریة‌التبویه مدیر گروه فقه خانواده جامعه المصطفی العالمیة، مدرس خارج حوزه علمیه قم
- ۵- حجت‌الاسلام و المسلمین مجتبی‌اللهی خراسانی؛ عضو هیئت علمی مرکز تخصصی آخوند خراسانی، مدرس خارج حوزه علمیه مشهد
- ۶- حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن ربانی بیرجندی؛ عضو هیئت علمی مرکز تخصصی آخوند خراسانی، مدرس خارج حوزه علمیه مشهد
- ۷- حجت‌الاسلام و المسلمین سیدمحسن حسینی فقیه؛ مدرس خارج حوزه علمیه مشهد
- ۸- حجت‌الاسلام و المسلمین علی رحمانی، عضو هیئت علمی مرکز تخصصی آخوند خراسانی، مدرس سطوح عالی حوزه علمیه مشهد

جذب و پذیرش

شرایط عمومی پذیرش:

- تابعیت جمهوری اسلامی ایران؛
- التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه؛
- سلامت جسمی و صلاحیت اخلاقی؛

شرایط اختصاصی پذیرش:

- دارا بودن مدرک علمی سطح ۳ تخصصی مرتبط با رشته تقاضا شده، یا کارشناسی ارشد از مؤسسات آموزش عالی حوزوی در رشته تخصصی مربوطه؛
- تبصره ۱: در صورت دارا بودن مدرک غیر مرتبط با رشته، با احراز صلاحیت شخص، توسط گروه علمی مرکز تخصصی، و تأیید گروه علمی مرکز مدیریت، امکان ادامه تحصیل در رشته تقاضا شده وجود خواهد داشت.
- تبصره ۲: ارائه مدرک سطح ۳ یا کارشناسی ارشد، تا آغاز اولین نیمسال تحصیلی لازم است.
- اشتغال رسمی و تمام وقت به تحصیل در حوزه علمیه خراسان
- قبولی در آزمون کتبی و مصاحبه علمی رشته مربوطه
- نداشتن منع قانونی از نظر مقررات نظام وظیفه.
- معمم بودن مستمر

زمان و مراحل پذیرش:

- ثبت نام: ۲۵ خرداد تا ۰۱ مرداد ۹۸ به صورت اینترنتی از طریق سایت (paziresh.dte.ir)
- آزمون ورودی: ۱۷ مرداد ماه ۱۳۹۸ صبح از ساعت ۰۸ الی ۱۲ و بعدازظهر ۱۵ الی ۱۹
- مصاحبه: ۲ شهریور ماه ۱۳۹۸

نحوه ثبت نام اولیه:

- ورود به سایت Paziresh.dte.ir و تکمیل فرم، تعیین رشته تحصیلی و پرداخت ۵۰ هزار تومان بابت هزینه ثبت نام به صورت اینترنتی.
- توجه:**

- داشتن رمز دوم اینترنتی الزامی است. (وجه واریزی، قابل استرداد نمی‌باشد)
- مدارک ثبت نام در مصاحبه (پس از قبولی در آزمون کتبی):

  - تصویر کارت ملی و یک قطعه عکس با پشت‌نویسی؛
  - اصل و کپی مدرک سطح ۳ یا کارشناسی ارشد (تکمیل تعهدنامه ارائه مدرک تا ابتدای آغازین نیمسال تحصیلی برای داوطلبانی که مدرکشان حاضر نیست)؛
  - ارائه ریز نمرات سطح ۲ و ۳؛
  - تأییدیه از دو استاد حوزه مبنی بر صلاحیت علمی و اخلاقی تحصیل در سطح چهار تخصصی؛
  - سایر گواهی‌های لازم برای امتیازات مصاحبه (تحقیقات و تألیفات چاپ شده و نشده، سوابق تدریس، رتبه‌های برتر کسب شده و ...).

تذکرات مهم:

- مدت تحصیل در رشته تخصصی فقه مقارن، پنج سال با احتساب رساله است؛
- دانش‌پژوهان پذیرفته شده، مجاز به تحصیل همزمان در سایر مراکز آموزشی حوزوی و دانشگاهی نیستند؛
- شرکت در کلیه دروس سطح چهار الزامی است؛
- سوالات آزمون ورودی به صورت تشریحی است؛
- کسب حداقل ۷۰ درصد نمره در آزمون کتبی جهت راهیابی به مصاحبه علمی لازم است.

آزمون کتبی اختصاصی رشته فقه مقارن

مواد	ضریب	منابع آزمون
اسول فقه	٤	المقصد السادس: في القطع في حجية ظواهر الألفاظ/حجية الخبر الواحد المقصد السابع: في الاستصحاب المقصد الثامن: في تعارض الأدلة و الأamarات يا دروس في علم الأصول، الحلقة الثالثة(شیخ سید محمد تقی خراشی) از ابتداء تا اول الدلیل الشرعی، الوظيفة في حالة العلم الاجمالي، و الخاتمة في تعارض الادله
فقه	٤	الأصول العامة للفقه المقارن(سید محمد تقی حکیم) بحوث تمہیدیہ (۳)، أصول الفقه المقارن: الباب الأول القياس الإحسان/المصالح المرسلة/فتح الذرائع و سدها المکاسب (شیخ مرتضی نصاری) از ابتدای کتاب البيع تا شروط المتعاقدين الإنصاف في مسائل دام فيها الخلاف (شیخ جعفر سراجی)الوضوء في الكتاب و السنة، السجود على الأرض، الجمع بين الصالحين، منتهي النساء
کلیات و قواعد فقه	٢	دروس تمہیدیہ في القواعد الفقهیہ(شیخ بالغ ابو روایہ) قاعدة لاتعاد/قاعدة لاضرر/قاعدة لاحرج/قاعدة يد نهج البلاغه: تجزیه و ترکیب متن انتخابی
ادبیات عرب	١	

آدرس و شماره تلفن

مشهد، چهارراه خسروی، ابتدای خیابان آیت الله خزعلي، دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی،
اداره امور آموزشی - ۰۵۱۳۲۲۱۴۴۷۳

